

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет агротехнологій та екології

Кафедра права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми
другого рівня вищої освіти:
д.с\г.н., професор

_____ Іван Шувар

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Трудове право України»
освітньо-професійна програма для
здобуття освітнього ступеня Магістр
спеціальність 201 «Агрономія»
другий рівень вищої освіти

ВИКЛАДАЧ

РУДАНЕЦЬКА ОКСАНА СТЕФАНІВНА

<i>E-mail:</i>	osrud@ukr.net
<i>Google Scholar</i>	https://scholar.google.com/citations?user=oze0IT8AAAAJ&hl=uk&authuser=4
<i>Webofscienc</i>	https://www.webofscience.com/wos/author/record/3963682
<i>ORCID</i>	https://orcid.org/000000024773949X
<i>Телефон</i>	+380677232889 (Viber, WhatsApp, Telegram)

Доцент кафедри права факультету управління, економіки та права Львівського національного університету природокористування, кандидат юридичних наук, доцент. Викладач з 19-річним досвідом, автор та співавтор понад 40 наукових статей, 5-х монографій, 3-х начальних посібників, 30 навчально-методичних розробок. Читає курс: «Трудове право України», «Міжнародне право», «Адміністративне право та процес».

Сфера наукових інтересів: розвиток та становлення охорони праці громадян в Україні та за її межами.

Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність: 201 Агрономія
Офіційна назва освітньої програми Агрономія
Рівень вищої освіти – Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Кількість кредитів – 3
Компонент освітньої програми: *вибіркова*
Мова викладання: *українська*

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Трудове право України» належить до переліку дисциплін вільного вибору. Вона забезпечує особистий і професійний розвиток здобувача вищої освіти та спрямована на формування комплексу знань стосовно понятійного апарату трудового права; виникнення, зміни та припинення трудових правовідносин; щодо розуміння засад дисциплінарної та матеріальної відповідальності та шляхів захисту трудових прав в національному та міжнародному вимірі.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Трудове право України» є формування здобувачами освітнього ступеня «Магістр» сталої системи правових знань у сфері трудових правовідносин, вироблення умінь та навичок практичного застосування трудо-правових норм, мислення інноваційного характеру.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Трудове право України» є опанування здобувачами освітнього ступеня «Магістр» теоретичних знань і формування у них практичних умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації права на працю, правильного застосування норм трудового законодавства, аналітичного підходу до вирішення складних правових ситуацій у цій сфері.

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» повинні:

знати :

на понятійному рівні особливості правовідносини, які становлять предмет трудового права, та їх об'єкт; основні трудові права громадян, правові форми їх охорони та захисту; гарантії трудових прав; джерела трудового права; особливості правового регулювання окремих видів трудових відносин тощо;

на фундаментальному рівні правові норми, що визначають зміст, умови та порядок реалізації права на працю на основі трудового договору тощо;

на практично-творчому рівні основні форми реалізації трудових прав громадян.

вміти :

на репродуктивному рівні дати юридичну оцінку трудовим правовідносинам щодо застосування людиною здатності до праці, тлумачити правові норми чинного трудового законодавства України, використовувати роз'яснення вищих судових та інших органів у процесі застосування норм трудового права; розробляти проекти трудового договору, колективного договору, розпоряджень роботодавця та заяв працівників;

на евристичному (алгоритмічному) рівні правильно і свідомо застосовувати набуті теоретичні знання та норми чинного трудового законодавства України при вирішенні конкретних справ, що виникають у практичній діяльності різних державних органів чи окремих громадян, у їх взаємовідносинах; вміти у належній формі викласти результати проведеної роботи — скласти проект трудового договору, наказу роботодавця, заяви громадян тощо; сприяти реалізації права людини на працю;

на творчому рівні знаходити необхідні правові норми, що вміщуються у актах трудового законодавства як централізованого так і локального рівнях, а також у актах інших суміжних галузей законодавства для застосування у конкретній професійній ситуації; узагальнювати практику застосування законодавства у сфері реалізації права на працю та робити відповідні висновки.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни «Трудове право України» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів: «Безпека життєдіяльності та охорона праці», «Правознавство».

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття, предмет та система трудового права України.

Трудове право як галузь права України. Місце трудового права в системі права України. Поняття трудового права. Предмет трудового права: трудові відносини працівників і тісно пов'язані з ними суспільні відносини.

Особливості комплексного методу трудового права. Сфера дії норм трудового права. Роль та функції трудового права.

Розмежування трудового права від суміжних галузей права (цивільного права, адміністративного права, права соціального забезпечення, цивільного процесу).

Система трудового права як галузі права.

Тема 2. Джерела трудового права України.

Поняття та класифікація джерел трудового права України.

Конституція України як основне джерело трудового права.

Кодекс законів про працю та інші законодавчі акти України, що регулюють трудові відносини.

Підзаконні акти та локально-правові норми, що регулюють трудові відносини.

Міжнародно-правові акти про працю.

Тема 3. Принципи, функції, завдання та мета трудового права України

Принципи та функції трудового права України. Принципи права закріплені в правовій нормі безпосередньо або побічно. Функції права: регулююча, охоронна, соціальна, захисна, виробнича, виховна.

Зміст принципів трудового права

Тема 4. Трудовий колектив та його правовий статус

Поняття та види трудового колективу. Повноваження трудового колективу.

Загальна характеристика законодавства про колективні договори і угоди. Принципи розробки колективних договорів і угод.

Поняття колективного договору. Сторони колективного договору і порядок його укладення. Зміст і структура колективного договору. Реалізація колективного договору, контроль за його виконанням. Відповідальність за порушення колективного договору.

Поняття колективної угоди. Види колективних угод. Генеральна угода, галузеві і регіональні угоди, їх сторони і зміст. Порядок укладення, зміни угод і контроль за їхнім виконанням.

Колективні переговори. Порядок вирішення розбіжностей під час ведення колективних переговорів.

Тема 5. Правовий статус профспілок у сфері трудових відносин

Порядок утворення, легалізації та припинення діяльності профспілок

Права, гарантії та обов'язки профспілок

Повноваження виборного органу первинної профспілкової організації на підприємстві

Гарантії діяльності профспілок

Тема 6. Соціальне партнерство в трудових відносинах

Соціальне партнерство: загальна характеристика.

Правове регулювання соціального партнерства в Україні.

Сторони та інші суб'єкти соціального партнерства.

Коллективне трудове право, його становлення та розвиток в Україні.

Тема 7. Трудовий договір: поняття, види, форми

Поняття і значення трудового договору. Відмінність трудового договору від суміжних цивільно-правових договорів, які пов'язані з працею (підряду, доручення, авторського та ін.). Сторони трудового договору. Зміст трудового договору. Умови, які передбачені у законодавстві і умови, що встановлюються за угодою сторін при укладанні трудового договору. Необхідні і додаткові (факультативні) умови. Строк трудового договору.

Види трудових договорів. Особливості окремих видів трудових договорів: трудовий договір державного службовця; трудовий договір працівника, що приймається за конкурсом; трудовий договір за суміщенням професій (посад); трудовий договір про роботу за сумісництвом та ін.

Поняття трудової функції і місця роботи за трудовим правом.

Тема 8. Укладання трудового договору і порядок прийняття на роботу

Загальний порядок укладення трудового договору, його оформлення. Строк випробування при прийнятті на роботу. Документи, що подаються при прийнятті на роботу.

Трудова книжка працівника.

Укладання трудового договору на невизначений строк, на визначений строк, встановлений за погодженням сторін, на час виконання певної роботи.

Тема 9. Зміна умов трудового договору. Переведення, переміщення та суміщення посад

Поняття зміни умов трудового договору.

Поняття переведення на іншу роботу, види переведень. Переміщення на інше робоче місце. Зміна істотних умов праці. Переведення на іншу роботу в разі виробничої потреби і в разі простою.

Атестація працівників та її значення, правові наслідки атестації. Поняття і випадки відсторонення від роботи. Правове регулювання відсторонення від роботи.

Тема 10. Припинення трудового договору

Підстави припинення трудового договору. Додаткові підстави припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Підстави розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу. Додаткові підстави для припинення трудового договору деяких категорій працівників.

Оформлення звільнення. Вихідна допомога. Правові наслідки незаконного звільнення.

Тема 11. Правове регулювання робочого часу

Поняття робочого часу і значення його правового регулювання.

Правові норми робочого часу. Поняття і види робочого тижня, робочого дня і робочої зміни.

Нормальна і скорочена тривалість робочого часу, неповний робочий день.

Графіки змінності роботи, вахтовий метод роботи, гнучкі графіки роботи. Режим і облік робочого часу, порядок його встановлення. Ненормований робочий день.

Поденний, тижневий і підсумований облік робочого часу.

Поняття надурочних робіт і порядок їх застосування. Чергування.

Тема 12. Правове регулювання часу відпочинку

Поняття і види часу відпочинку. Перерви протягом робочого дня, зміни.

Щоденні перерви в роботі. Щотижневі вихідні дні. Святкові і неробочі дні.

Поняття і види відпусток. Щорічна основна відпустка і порядок її надання. Щорічна додаткова відпустка, її види і порядок надання. Додаткові відпустки у зв'язку з навчанням. Творча відпустка. Соціальні відпустки. Відпустки без збереження заробітної плати.

Тема 13. Трудова дисципліна

Поняття і значення дисципліни праці, засоби її забезпечення в умовах переходу до ринкових відносин.

Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. Обов'язки працівника, власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу або фізичної особи.

Заохочення за успіхи в роботі. Поняття, підстави, види заохочень і порядок їх застосування.

Тема 14. Дисциплінарна відповідальність

Дисциплінарна відповідальність працівників та її види. Дисциплінарні стягнення, порядок їх застосування, оскарження і зняття. Додаткові заходи впливу на порушників трудової дисципліни.

Заходи громадського впливу, що застосовуються в разі порушення трудової дисципліни.

Повноваження трудових колективів, профспілкових органів в забезпеченні трудової дисципліни.

Матеріальна відповідальність працівників за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації, її відмінність від цивільно-правової відповідальності. Види, підстави і умови матеріальної відповідальності працівників за шкоду, заподіяну підприємству.

Навчальний контент

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОПП	Програмні компоненти
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
ЗК 2	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК 3	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
СК 1	Здатність керувати колективом, забезпечувати розвиток персоналу, толерантно сприймати соціальні, етнічні та культурні відмінності.
СК 6	Здатність презентувати результати професійної та наукової діяльності фахівцям та нефахівцям.
РН 8	Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними, приймати ефективні рішення, оцінювати та порівнювати альтернативи, аналізувати ризики.
РН 10	Здійснювати ефективне управління персоналом та ресурсами, забезпечувати професійний розвиток персоналу, об'єктивно оцінювати результати діяльності колективу та внесок його учасників до цих результатів.

Літературні джерела

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 р. № 322- VIII URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
3. Господарський кодекс України : Закон України від 16. 01. 2003 р. № 436- IV URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
4. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV .. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
5. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану : Закон України від 15.03.2022 р. № 2136-IX URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>
6. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012 р. № 5207-VI URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>
7. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.10. 2005 р. № 2866-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>
8. Про колективні договори і угоди : Закон України від 01.07.1993 р. № 3356- XII URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>
9. Про соціальний діалог : Закон України від 23.12.2010 р. № 2862-VI URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>
10. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995р. № 108/95-ВР URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>
11. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 03. 03. 1998 р. № 137/98 ВР URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>
12. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15.09.1999 р. №1045-XIV URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>
13. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності : Закон України від 22.06.2012 р. № 5026-VI URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>
14. Про зайнятість населення : Закон України від 05.07.2012 р. №5067-VI URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>
15. Про відпустки : Закон України від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80>
16. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>

Основна література

1. Болотіна Н. Б. Трудове право України: підручник. К.: Вікар, 2006. 725 с.
2. Лазор В. В. Судове вирішення індивідуальних трудових спорів: шляхи вдосконалення. *Право України*. 2013. № 7. С. 53–55.
3. Пилипенко П.Д. та ін. Трудове право України: Академічний курс: підручник. К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2014. 536 с.
4. Іншин М.І. Трудове право України : підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 472 с.
5. Трудове право : навчальний посібник; за ред. В. О. Кучера, Львів. 2017. 564 с.
6. Лозовой С. В. Особливості розгляду індивідуальних трудових спорів комісіями по трудових спорах. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2018. № 1. С. 6–10.
7. Трудове право України : підручник, за ред. М. І. Іншина, В. Л. Костюка. К.: Юрінком Інтер. 2018. 600 с.
8. Науково-практичний коментар Кодексу законів про працю України станом на 05 лютого 2019 року / Журавльов Д. В., Обушенко О. М. 2019. 336 с
9. Трудовий кодекс України : проект Закону України. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67331
10. Трудове право України: підручник (за ред. проф. О. М. Ярошенко). Харків: Вид-во 2022. С. 376.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси, книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, наукових та інших бібліотек України.
2. Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:
<http://ukr-tur.narod.ru/bibl/bibliot.htm>
<http://ukrlibrary.org/1101.htm>
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
<http://www.nbu.gov.ua/e-Journals/nd/2008-2/08lvioap.pdf>
<http://www.nbu.gov.ua/e-Journals/nd/2008-2/08lvioap.pdf>

Політика оцінювання

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Трудове право України» здійснюється відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Залік – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного контролю (тестування, поточного опитування, виконання індивідуальних завдань та вирішення кейсів тощо на практичних заняттях) протягом семестру.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із ведучим викладачем курсу.

Загальна оцінка за залік визначається як сума поточного контролю (до 100 балів)

В разі дистанційного (віддаленого) навчання семестровий залік здійснюється у формі тестування в системі Moodle.

Оприлюднення результатів заліку проводиться публічно.

Критерії оцінювання знань студентів визначенні у Положенні про критерії оцінювання ЛНУП.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота (разом 100 балів)													Разом	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	100 балів
7	7	7	7	7	7	8	7	7	7	7	7	7	8	

T1, T2 ... T11 – теми

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій);

- 2) Тематика та зміст практичних робіт;
- 3) Завдання для підсумкової роботи, питання на залік;
- 4) Електронне навчання у віртуальному навчальному середовищі ЛНУП (<https://moodle.lnup.edu.ua/>).